

Kirjaamisvalmennuksen tietopaketti sote-esimiehille

Lähdeluettelo

- Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallinen kehittäminen
- Hyvä kirjaaminen
- Sosiaalihuollon käytönhallinta ja henkilötietojen käsittely
- Kohti yhtenäistä asiakastietoa

Lähteet (Sosiaalihuollon tiedonhallinnan kansallinen kehittäminen)

- Arkistolaitos (2016) Terveys- ja sosiaalihuollon asiakastietojen sähköisen arkistoinnin keskittäminen Kanta-palveluihin. Tiedote 17.3.2016 <http://www.epressi.com/tiedotteet/terveys/terveydenhuollon-ja-sosiaalihuollon-asiakastietojen-sahkoisen-arkistoinnin-keskittaminen-kanta-palveluihin.html>
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 300/2018 vp) https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_300+2018.aspx
- Laaksonen, Maarit; Aaltonen, Anna; Hyppönen, Konstantin; Huovila, Mikko; Peksiö, Tiina; Suhonen, Marko & Wahlroos, Mika (2015) Sosiaalihuollon asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut – Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen kokonaisarkkitehtuuri, tavoitetilä 2020 v. 1.0. THL: ohjaus 9/2015. <http://www.julkari.fi/handle/10024/126842>
- Rötä, Maarit; Berglind, Heidi; Huovila, Mikko; Hyppönen, Konstantin; Peksiö, Tiina & Mykkänen, Juha (2016) Sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ja määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanohanke (Kansa-hanke): Hankesuunnitelma vuosille 2016–2020. THL: Ohjaus 2016_010. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/130563/URN_ISBN_978-952-302-660-5.pdf?sequence=1
- STM (2018) Luonnos: Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 28.6.2018. <http://stm.fi/documents/1271139/6184550/HE+Asiakastietolaiksi+280618.pdf/f3bbcbdb-7a63-4131-96c5-19e8c7ee6de4>
- THL (2018). Kirjaamisvalmentajien II kesäseminaari, Helsinki 14.6.2018. Sähköiset materiaalit <https://www.slideshare.net/THLfi/tag/thl-oper>
- THL (2018) Ohje 3/2018: THL/1178/4.09.00/2018: Kuraattoripalvelun asiakastietojen tallentaminen Kanta-palveluihin <https://thl.fi/documents/920442/2902744/THL+Ohje+3-2018+Kuraattoripalvelun+asiakastiedot.pdf/d87b52ae-e4bb-4125-9e09-66d342efa9b5>
- THL (2018) Ohje 4/2018: THL/1179/4.09.00/2018: Lasta koskevat asiat, asiakkuudet ja määrääjät sosiaalihuollossa <https://thl.fi/documents/920442/2902744/THL+Ohje+4-2018+Lasta+koskevat+asiat+asiakkuudet+ja+m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ajat.pdf/5fe6b747-e5d5-40c5-ab7a-ef2dbf78a756>
- THL (2018). Ohje 5/2018: THL/1181/4.09.00/2018: Sosiaalihuollon yksiköiden ilmoittaminen sote-organisaatiorekisteriin <https://thl.fi/documents/920442/2902744/THL+Ohje+5-2018+Sosiaalihuollon+palveluyksik%C3%B6t.pdf/ee88f0b9-b0d6-48bb-8bba-c79731347337>
- THL (2016) Sosiaalihuollon tiedonhallinnan tilannekatsaus 7.4.2016 http://www.socom.fi/wp-content/uploads/2016/04/FINAL_THL_Sosiaalihuollon-asiakasasiakirjalain-toimeenpano_aluekierros_Seina%CC%88joki_20160407.pdf
- THL (2018) Sosiaalihuollon tiedonhallinnan Sontikka VI -seminaari 1.11.2018 <https://www.slideshare.net/THLfi/clipboards/sontikka-vi-seminaari-1-11-2018>
- THL (2018) Toimintatapakoulutus Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston 2. aallon toimijoille 8.10.2018. <https://www.slideshare.net/THLfi/clipboards/toimintatapakoulutus-sosiaalihuollon-asiakastiedon-arkiston-2-aallon-toimijoille>

Lähteet (Hyvä kirjaaminen 1)

- Aluehallintovirasto (2016) Tiedotteet 5.4.2016 <http://www.avi.fi/web/avi/-/sosiaalihuollossa-paatoksenteko-on-osa-asiakkaan-oikeusturvaa-etela-suomi-#.VwOcTk0aCM>
- Arkistolaitos (2009) Arkistot, yhteiskunnan toimiva muisti: Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen oppikirja. https://www.arkisto.fi/uploads/Julkaisut/oppaat/asiakirjahallinnon_oppikirja.pdf
- Esitys eduskunnalle laiksi kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160198>
- GDPR (EU 2016/679) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1528874672298&uri=CELEX%3A32016R0679>
- Hallintolaki (2003/ 434) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>
- HE 345/2014 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 10 ja 14 §:n muuttamisesta. <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140345.pdf>
- Hänninen, Kaija (2007). Palveluohjaus : Asiakaslähtöistä täsmäpalvelua vauvasta vaariin. Stakesin raportteja 20/2007. Helsinki: Valopaino Oy
- Isoherranen K. (2012). Uhka vai mahdollisuus – moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Akateeminen väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Helsingin yliopisto. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37493/isoherranen_vaitoskirja.pdf?sequence=1
- Karvinen, Kati & Tiililä, Ulla (toim.) Elämän ja kuoleman tekstit. Kirjoittaminen sosiaali- ja hoitotyössä. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus, 2017.
- Karvinen, Kati (2009) Monikasvoinen passiivi. [http://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/hyvaa_virkakielta/hyvaa_virkakielta_-_palstan_arkisto_\(2002_2014\)/monikasvoinen_passiivi](http://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/hyvaa_virkakielta/hyvaa_virkakielta_-_palstan_arkisto_(2002_2014)/monikasvoinen_passiivi)
- Karvinen, Kati (2009): Kotihoidon teksteillä monta tehtävää. Kielikello 1/2009. <http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=1981>
- Katisko, M., Kolkka, M. & Vuokila-Oikkonen, P. (2014). Moniammatillinen ja monialainen osaaminen sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja liikunta-alojen koulutuksessa. Malli työssäoppimisen ja ammattitaitoa edistävän harjoittelun toteutusta varten. Opetushallitus. Raportti ja selvitykset 2014:2. http://www.oph.fi/download/155899_moniammatillinen_ja_monialainen_osaaminen_sosiaali_terveys_kuntoutus_ja_lii.pdf
- Kiuru, Kaisa-Elina & Metteri, Anna (2014). Miten lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian välinen raja rakentuu palvelujärjestelmässä? Teoksessa Anneli, Pohjola, Merja, Laitinen & Marjaana, Seppänen (toim.) Rakenteellinen sosiaalityö. Kuopio: UNIpress
- Kuusisto-Niemi, S. & Kääriäinen, A. (2005) Hiljaisen tiedon vallasta näkyvän tiedon valtaan – puheenvuoro tiedon näkyväksi tekemisen puolesta. Janus (13) 4/2005.
- Kääriäinen, A. (2003) Lastensuojelun sosiaalityö asiakirjoina. Dokumentoinnin ja tiedonmuodostuksen dynamiikka. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitoksen tutkimuksia 1/2003. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/23445/lastensu.pdf?seque>

Lähteet (Hyvä kirjaaminen 2)

- Laaksonen, Maarit;, Kääriäinen, Aino; Penttilä, Marja; Tapola-Haapala, Maria, Sahala, Heli; Kärki, Jarmo & Jäppinen, Anu (2011) Asiakastyön dokumentointi sosiaalihuollossa. Opastusta asiakastiedon käyttöön ja kirjaamiseen. THL julkaisut, 54/2011. Tampere: Tampereen yliopistopaino. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/79866/d68ab232-88fc-4478-8c21-91164a177a1a.pdf?sequence=1>
- Laaksonen, Marianne (2014) Sinä vai te viranomaisviestinnässä? Kielikello 2/2014. <http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=2708>
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (2015/817) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150817>
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (2015/254) <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150254>
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (2000/812) <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2000/20000812>
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (1977/519) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1977/19770519>
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (1992/785) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (2007/159) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (1994/559) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (1987/380) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>
- Lehmuskoski, Antero (2017) Tiedonhallinta sosiaalityössä. Teoksessa Kananoja, Aulikki; Lähteinen, Martti ja Marjamäki, Pirjo (toim.) Sosiaalityön käsikirja. Helsinki: Tietosanoma.

Lähteet (Hyvä kirjaaminen 3)

- Markkanen Outi , Puro Markku (2011) Integraatio ratkaisuna sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistarpeisiin. Raportteja 31. Koske, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Jyväskylä: Sovatek
- Metteri, Anna (2003) Asiakkaan ääntä kuunnellen. Kitkakohdista kehitysehdotuksiin. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry. Helsinki: Edita
- Niiranen, Vuokko (2002). Asiakkaan osallistuminen tukee kansalaisuutta sosiaalityössäkin. Teoksessa Juhila, Kirsi & Forsberg, Hannele & Roivainen, Irene (toim.) Marginaalit ja sosiaalityö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 63–80.
- Nikumaa, Henna (2013). Pääseekö muistisairas ihminen oikeuksiinsa? Edunvalvonnan haasteet ja kehittämisen tarpeet <http://www.muistiasiantuntijat.fi/memo.php?udpview=read&src=db25114&sid=34&issue=2013-03&lang=fi>
- Nylander Olli (2014) Avoin rajapinta sote-uudistuksen IT:n ja tietojohdamisen eräs avainkäsite <http://ollintuumailut.blogspot.fi/2014/07/avoin-rajapinta-sote-uudistuksen-itn-ja.html>
- Pohjola, Anneli (2010) Asiakas sosiaalityön subjektina. Teoksessa Laitinen, Merja & Pohjola, Anneli (toim.) Asiakkuus sosiaalityössä. Tallinna: Gaudeamus Helsinki University Press, 19–74.
- Pulkkinen, Katri (2011) Asiakkaiden kokemuksia lastensuojelusta. http://www.socca.fi/files/1657/Asiakkaiden_kokemuksia_lastensuojelusta_Katri_Pulkkinen_2011.pdf
- Pyykönen, Riikka (2012) Dokumentit töissä - Osallistava dokumentointi http://www.socca.fi/files/2499/Dokumentit_toissa_osallistava_dokumentointi_Riikka_Pyykonen_2012.pdf
- Päihdehuoltolaki (1986/41) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860041>

Lähteet (Hyvä kirjaaminen 4)

- Sosiaalihuoltolaki (2014/ 1301) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>
- Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistaminen. Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportti (2012) Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2012:21. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/73403/URN%3ANBN%3Afi-fe201504223388.pdf?sequence=1>
- STM (2017:5). Sosiaalihuoltolain soveltamisopas. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80391>
- STM (2013). Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/69933>
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (298/2009) <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090298>
- Suomen perustuslaki (1999/731). <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Suominen Sauli, Tuominen Merja (2007). Palveluohjaus - Portti itsenäiseen elämään. Helsinki: Profami
- Talentia (2013) Arki, arvot, elämä ja etiikka. Sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet. Helsinki: Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry, ammattieettinen lautakunta.
- Talentia (2017) Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Helsinki: Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry, ammattieettinen lautakunta. <http://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet>
- Terveydenhuoltolaki (2010/1326) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (2013). Ohje sosiaalihuollossa syntyvien potilastietojen erottamisesta terveydenhuollon potilasrekistereihin kuuluvista ja valtakunnalliseen potilastiedon arkistoon tallennettavista potilastiedoista. <https://www.kanta.fi/documents/20143/91489/KANTA+Ohje+sosiaalipalveluissa+syntyvien+potilastietojen+k%C3%A4sittelyst%C3%A4.pdf/2aacda20-1e28-a32d-391d-8122bf414b65?version=1.0>
- THL 2015 Lastensuojelun dokumentoinnin haasteita. Lastensuojelun käsikirja. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/dokumentointi-lastensuojelussa/lastensuojelun-dokumentoinnin-haasteita>

Lähteet (Hyvä kirjaaminen 5)

- Tietosuojavaltuutetun toimisto (2018): Henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-suostumus>
- Tietosuojavaltuutettu (2010) Asiakas- ja potilastietojen käsittely sosiaalihuollossa. Tietosuojavaltuutetun kannanotto Tietosuoja- lehti 1/2010
- Tiililä, Ulla (2013) Perusteilla ehkäistään mielivaltaa ja mielipahaa. Virallinen lehti. [http://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/hyvaa_virkakielta/hyvaa_virkakielta_-_palstan_arkisto_\(2002_2014\)/perusteluilla_ehkaistaan_mielivaltaa_ja_mielipahaa](http://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/hyvaa_virkakielta/hyvaa_virkakielta_-_palstan_arkisto_(2002_2014)/perusteluilla_ehkaistaan_mielivaltaa_ja_mielipahaa)
- Valokivi, Heli (2008). Kansalainen asiakkaana. Tutkimus vanhusten ja lainrikkojien osallisuudesta, oikeuksista ja velvollisuuksista. Tampere: Tampereen yliopistopaino Juvenes Oy.
- Virtanen, Petri & Stenvall Jari (2014). Älykäs julkinen organisaatio. Helsinki. Tietosanoma Oy

Lähteet (Sosiaalihuollon käytönhallinta ja henkilötietojen käsittely 1)

- Andreasson, Ari; Koivisto, Juha; Ylipartanen, Arto (2014) Tietosuojavastaavan käsikirja. Helsinki: Tietosanoma.
- Edunvalvontavaltuus: <https://www.muistiliitto.fi/fi/etuudet-ja-oikeudet/edunvalvontavaltuus>
- Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi tietosuoja-laiksi https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_9+2018.aspx
- Henkilötietolaki (523/1999) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990523>
- Kanta-verkkokoulu "Tietojen turvallinen käsittely", osiot tietosuoja ja omavalvontasuunnitelma. <https://verkkokoulut.thl.fi/web/kanta/tietoturva/sisallot>
- Käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin. Käyttöoikeusmääräyksen soveltamisohje. THL, lokakuu 2018. <https://thl.fi/documents/920442/3728513/K%C3%A4ytt%C3%B6oikeusm%C3%A4%C3%A4r%C3%A4yksen+soveltamisohje+v1-1.pdf/64acd795-44c7-442a-9f86-1a90e8f48783>
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (1987/380) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>
- Markkanen Outi, Puro Markku (2011) Integraatio ratkaisuna sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamistarpeisiin. Raportteja 31. Koske, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Jyväskylä: Sovatek
- Nikumaa H. ja Koponen E (toim.). Miten turvaan tahtoni toteutumisen? Opas oikeudelliseen ennakointiin. 2016 <http://www.muistiasiantuntijat.fi/lomakkeet.php?udpview=verkkojulkaisut>
- Nylander Olli (2014) Avoin rajapinta sote-uudistuksen IT:n ja tietojohdamisen eräs avainkäsite <http://ollintuumailut.blogspot.fi/2014/07/avoin-rajapinta-sote-uudistuksen-itn-ja.html>
- Päihdehuoltolaki (1986/41) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860041>
- Rikoslaki (39/1889) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>

Lähteet (Sosiaalihuollon käytönhallinta ja henkilötietojen käsittely 2)

- Sanastokeskus TSK (2014) Kokonaisturvallisuuden sanasto http://www.tsk.fi/tsk/fi/kokonaisturvallisuuden_sanasto_tsk_47-868.html
- Sosiaalihuoltolain soveltamisopas. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2017:5 Julkaisupäivä 19.7.2017 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80391>
- Sosiaalihuoltolaki (2014/1301) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojenkäsittelyn asiantuntijaryhmä (2015) Terveystiedon tietojenkäsittelyn eettiset ohjeet http://www.stty.org/images/Terveystiedon_tietojenkäsittelyn_ammattihenkilöiden_eettiset_ohjeet.pdf
- STM (2017) Sosiaalihuoltolaki. Soveltamisopas http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sosiaalihuoltolain-soveltamisopasta-on-paivitet-1
- STM (2018) Luonnos: Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 28.6.2018. <http://stm.fi/documents/1271139/6184550/HE+Asiakastietolaiksi+280618.pdf/f3bbcbdb-7a63-4131-96c5-19e8c7ee6de4>
- STM:n artikkeli: Vanhuspalvelulain vastuutyöntekijää koskeva säännös on kumottu http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kunnille-lisaa-harkintavaltaa-vanhuspalvelujen-jarjestamisessa
- Suominen Sauli, Tuominen Merja (2007). Palveluohjaus - Portti itsenäiseen elämään. Helsinki: Profami
- Taina Jaana, Pesonen Kaisa, Utriainen Kati, Kälviä Minna, Arkko Anneli (2018) Käyttöoikeuksia koskevan määräyksen käyttö ja soveltaminen Eksotessa. URL: https://thl.fi/documents/920442/2940835/K%C3%A4ytt%C3%B6oikeusmalli_v.+1.0.pdf/0803b7a9-7d54-4f48-83dc-0261cf790bf6
- Terveystietolaki (2010/1326) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>
- Tietosuoja laki (1050/2018) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20181050#L1>
- THL:n määräys 1/2017: Määräys käyttöoikeuksien määrittelyn perusteista sosiaalihuollon asiakastietoihin: https://thl.fi/documents/920442/2816495/THL_Maarays_1_2017_Kayttooikeuksien_maarittelyn_perusteet_sosiaalihuollon_asiakastietoihin.pdf/b5396cbd-ac96-4e58-806d-557390ac5458

Lähteet (Sosiaalihuollon käytönhallinta ja henkilötietojen käsittely 3)

- THL (2015) Määräys omavalvontasuunnitelmaan sisällytettävistä selvityksistä ja vaatimuksista. Määräys 2/2015 THL/1305/4.09.00/2014 https://thl.fi/documents/920442/2816495/Allekirjoitettu_THL_Maarays_2_Omavalvontasuunnitelma_20150130.pdf/2f0f73aa-7299-47d0-be7a-b6c71a36d97e
- THL (2013). Ohje sosiaalihuollossa syntyvien potilastietojen erottamisesta terveydenhuollon potilasrekistereihin kuuluvista ja valtakunnalliseen potilastiedon arkistoon tallennettavista potilastiedoista. <https://www.kanta.fi/documents/20143/91489/KANTA+Ohje+sosiaalipalveluissa+syntyvien+potilastietojen+k%C3%A4sittely%C3%A4.pdf/2aacda20-1e28-a32d-391d-8122bf414b65?version=1.0>
- THL (2018). Sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ratkaisuarkkitehtuuri. Kanta-palvelujen käyttöönoton I ja II vaiheen määrittelyt. Versio 3.0. <https://thl.fi/documents/920442/2940835/Sosiaalihuollon+ratkaisuarkkitehtuuri+v3.0.pdf/d54f10c0-4e26-486f-bbfb-bdf3dfa88df2>
- THL (2018). Sote-käytönhallinnan keskeiset käsitteet ja termit. Sanastoluonnos 29.6.2018. https://thl.fi/documents/920442/2920708/Sote-k%C3%A4yt%C3%B6nhallinta_Sanastoluonnos_020718.pdf/37d2449a-55eb-48dc-a09b-be0967267e3c
- Tietosuojavaltuutetun toimisto (2018): Henkilötietojen käsittely suostumuksen perusteella <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-suostumus>
- Tietosuojavaltuutettu (2010) Asiakas- ja potilastietojen käsittely sosiaalihuollossa. Tietosuojavaltuutetun kannanotto Tietosuoja- lehti 1/2010
- Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140917>
- Uotinen S., Porko M. Uusi sosiaalihuoltolaki sekä lastensuojelulain ja muiden lakien muutokset. Yleiskirje 9/2015 Valtiovarainministeriö (2007) Tietoturvallisuudella tuloksia. Yleisohje tietoturvallisuuden johtamiseen ja hallintaan. https://www.vahtiohje.fi/c/document_library/get_file?uuid=d0bc6cbd-1626-47aa-99d7-01352f5aede1&groupId=10229
- Virtanen, Petri & Stenvall Jari (2014). Älykäs julkinen organisaatio. Helsinki. Tietosanoma Oy
- Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivut www.tietosuoja.fi
- Opiskelumateriaalia tietosuojasta www.arjentietosuoja.fi

Lähteet (Kohti yhtenäistä asiakastietoa 1)

- Ailio, Erja (2014) Sosiaalihuollon asiakastietomalli, rakenteinen kirjaaminen, sosiaalihuollon asiakirjalaki – mitä sosiaalihuollon ammattilaisen pitäisi niistä tietää?
- Kansallinen koodistopalvelu (2018). <https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/classification-list-page.xhtml>
- Sosiaalihuollon asiakirjarakenteiden ja metatietojen palvelu Sosmeta (2018). <http://www.sosmeta.fi/>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2016). Määräys sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksesta. Määräys 1/2016. https://thl.fi/attachments/tiedonhallinta/Maarays_1_2016_sosiaalihuolto.pdf
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2017). Sosiaalihuollon palvelutehtäväkohtaiset palveluprosessit. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 6.4.2017. https://thl.fi/documents/920442/2940835/Sosiaalihuollon_palvelutehtavakohtaiset_palveluprosessit.pdf/beca67df-b7dd-4db8-bf86-48e19d32523c

Lähteet (Kohti yhtenäistä asiakastietoa 2)

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2017b). Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto. Palveluihin, palveluprosesseihin ja asiakastietoihin liittyviä käsitteitä. Versio 5.0 https://thl.fi/documents/920442/2920708/sosiaalialan_tiedonhallinnan_sanasto_versio_5-0.pdf/0bc7df69-152a-404b-a521-41ccf0635453
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2018a). Sosiaalihuollon asiakasasiakirjarakenteet, THL tiedonhallinta sosiaali- ja terveysalalla. 2.8.2018 <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut/asiakastietojen-maarittelyt/asiakirjarakenteet>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2018b). Asiakasasiakirjojen konteksti. Asiakasasiakirjat ja niihin liittyvät palvelutehtävät, palveluprosessit ja sosiaalipalvelut. Versio 2.2. Excel-tiedosto. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. https://thl.fi/documents/920442/2940835/Asiakirjojen+konteksti+-+Handlingarnas+kontext+v2_2.xlsx/133f5420-e65e-4274-8792-9b7ac67040b0
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2018c). Asiakasasiakirjojen konteksti. Opas sosiaalihuollon asiakirjojen kontekstinkuvailuun Kanta-palveluissa. Versio 2.0, 27.6.2018. <https://thl.fi/documents/920442/2940835/Kontekstiopas+v2+2018-06.pdf/4064d857-7fb5-4836-a31a-297ab6a0bed6>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2018d). Tietokomponentit, THL tiedonhallinta sosiaali- ja terveysalalla. 2.8.2018 <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/kanta-palvelut/sosiaalihuollon-kanta-palvelut/asiakastietojen-maarittelyt/tietokomponentit>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2018). Ohje 4/2018: THL/1179/4.09.00/2018. Lasta koskevat asiat, asiakkuudet ja määräjät sosiaalihuollossa. <https://thl.fi/documents/920442/2902744/THL+Ohje+4-2018+Lasta+koskevat+asiat+asiakkuudet+ja+m%C3%A4%C3%A4rajat.pdf/5fe6b747-e5d5-40c5-ab7a-ef2dbf78a756>